Verslag van het wandelingetje in Heurne (12/11/2026)

Heurne is een dorp en voormalige gemeente in de Vlaamse Ardennen dat sinds 1971 een deelgemeente is van Oudenaarde. De oudste vermelding van de plaats stamt uit 989 onder de naam *Hornjou*. Dit Germaanse toponiem betekent "spits" of "heuvel" en verwijst naar de hogere oeverwal die steil afdaalt naar de Schelde. Archeologische vondsten tonen aan dat het gebied al in de Karolingische tijd werd bewoond. In de tijd van de Noormannen maakte Heurne deel uit van een keten van versterkte uitkijkposten langs de Schelde. In de middeleeuwen had het dorp nauwe religieuze banden met de invloedrijke Sint-Pietersabdij. “Hof Ten Toren” is de bekende historische omwalde hoeve die dateert uit de 11de tot 12de eeuw. Het was het centrum van een kleine heerlijkheid en een achterleen van de baronie van Eine. Heurne was oorspronkelijk een typische landbouwgemeente die behoorde tot de kanselarij Oudenaarde. Vanaf de 14de eeuw groeide de vlasnijverheid hier uit tot een belangrijke economische pijler voor de streek. De penningkohieren van de 16de eeuw vermelden het bestaan van korenmolens in het dorp. Tijdens de Spaanse Successieoorlog vond op 11 juli 1708 de hevige Slag bij Oudenaarde plaats. Het slagveld strekte zich uit over het platteland en de kouters tussen Ooike, Eine, Heurne, Mullem, Huise en Zingem. Vooral de uitgestrekte kouter van Heurne speelde destijds een strategische rol bij de troepenbewegingen. Dit historische feit leeft vandaag de dag voort in het lokale dorpsbier "Moordkouter, Heurne 1708” dat niet rechtstreeks aan particulieren wordt verkocht, maar enkel beschikbaar is tijdens lokale evenementen in het landelijke dorp. Aan het einde van de Eerste Wereldoorlog speelden zich nabij de Schelde in Heurne nog verbitterde gevechten af vlak voor de Wapenstilstand op 11 november 1918. We deden een wandeling door de “Heurnemeersen” beheerd door Natuurpunt. Dit natuurreservaat wordt opgesplitst in drie deelgebieden. In het noorden ligt het erkende natuurgebied “Het Dal”, in het zuiden het beschermde territorium “De Snippenweide” en centraal de meander “De Ster”. Het bestaat uit afgesneden Scheldemeanders, bossen, graslanden en moerasvegetaties. De Heurnemeersen herbergen een bijzonder rijke fauna. Het belangrijkste zoogdier is de rosse vleermuis die er één van zijn belangrijkste jachtgebieden in de Vlaamse Ardennen vindt omwille van de hoge insecten-dichtheid. Er komen een 55-tal vogelsoorten tot broeden waarvan de belangrijkste de rietzanger, rietgors, waterral en blauwborst zijn. Op trek treft men soms ook grotere groepen aan van aalscholver, slobeend en watersnip. Er werden tot nu toe 19 soorten libellen waargenomen, 25 soorten dagvlinders waarvan oranjetipje de belangrijkste is en meer dan 500 soorten nachtvlinders waarvan enkele zeldzamere moerassoorten zoals de valeriaandwergspanner, de moeraswalstrospanner en de satijnboogbladroller. Het reservaat bestaat uit bossen, graslanden, ruigten en moerassen, elk met hun typische flora. Men vindt er enkele typische kwelindicatoren terug zoals gewone dotterbloem, bosbies en holpijp. De binnenbocht van de openbare afgesneden meanders, namelijk Heuvel, De Ster en Ohio, is toegankelijk voor vissers en wandelaars. De buitenbochten, de meander "Dal" en het centrale gedeelte van “De Snippenweide” is enkel toegankelijk met gids. Deze gebieden kunnen wel worden overschouwd van op de dijk langsheen de Schelde. We maakten een ommekeer via een lus en keerden terug naar onze startplaats via rustige landelijke wegen met zicht op het historisch akkercomplex en de verhoogde heuvelrug. Nadien genoten we van een lekkere koffie, heerlijke pannenkoeken en een streekbiertje of een ander drankje in de gezellige smulboerderij “Hof Ten Heuvel”, een leuke plek waar beleving en gezelligheid troef zijn.

Christine, verslaggever, en Marijke en Lieve, clubfotografen